

Sygn. akt III AUa 399/14, III AUz 35/14

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2014r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Bohdan Bieniek

Sędziowie: SO del. Marzanna Rogowska

SA Bożena Szponar - Jarocka (spr.)

Protokolant: Agnieszka Charkiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 października 2014 r. w B.

sprawy z odwołania Spółdzielni (...) z siedzibą w W.Oddział Produkcyjny (...) w B.

przy udziale zainteresowanego L. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

o wymiar składek

na skutek apelacji Spółdzielni (...) z siedzibą w W.Oddział Produkcyjny (...) w B. oraz zażalenia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łomży III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 19 grudnia 2013 r. sygn. akt III U 838/13

postanawia:

I. umorzyć postępowanie apelacyjne,

II. odstąpić od obciążania odwołującego kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego za II instancję,

III. oddalić zażalenie pozwanego.

Sygn. akt III AUa 399/14

III AUz 35/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. decyzją z dnia 18 czerwca 2013 r., wydaną na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3, art. 18 ust. 1, art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 205, poz. 1585, z późn. zm.) w zw. z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r., Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.), ustalił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne L. B. u płatnika składek: Spółdzielni (...) w W.Oddział Produkcyjny (...) w B. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę - uwzględniając w tej podstawie wypłaty dokonane przez płatnika z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Organ rentowy uznał, iż wypłata

tych świadczeń nastąpiła niezgodnie z Regulaminem Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych obowiązującego u płatnika jak i naruszyła przepisy ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 592 ze zm.).

Sąd Okręgowy w Łomży wyrokiem z dnia 19 grudnia 2013 r. oddalił odwołanie płatnika składek Spółdzielni (...) w W. (pkt 1 sentencji wyroku), odstępując jednocześnie od obciążania Spółdzielni kosztami zastępstwa procesowego (pkt 2 sentencji wyroku). Odstąpienie od obciążania kosztami zastępstwa prawnego, Sąd Okręgowy uzasadniał wielością i jednorodnością spraw dotyczących poszczególnych pracowników oraz faktem, iż pracodawca był przeświadczony o dokonywaniu wypłat w zgodzie z przepisami ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wywiodła Spółdzielnia (...) w W., zaskarżając wyrok w całości. Apelująca zarzuciła zarówno naruszenie przepisów postępowania, w szczególności art. 233 § 1 k.p.c. i 328 § 2 k.p.c., jak i przepisów prawa materialnego tj. w szczególności art. 8 ust. 1 i 2 oraz art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (t. j. Dz. U. z 2012 r., poz. 592 ze zm.), art. 21 w zw. z art. 86 ust. 2 pkt. 2 i art. 87 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz § 2 ust. 1 pkt. 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (Dz. U. z 1998 r., Nr 161, poz. 1106).

Czyniąc powyższe zarzuty, apelująca wносиła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez zmianę zaskarżonej decyzji organu i ustalenie, iż świadczenia rzeczowe i finansowe finansowane z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych przekazane zainteresowanemu w latach 2007- 2009 nie stanowią podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i FGŚP, ewentualne o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Z ostrożności procesowej, w sytuacji oddalenia apelacji, apelująca wniosła o nieobciążanie odwołującej kosztami zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym z uwzględnieniem zasad przewidzianych w art. 102 k.p.c.

Organ rentowy z kolei wywiódł zażalenie w części dotyczącej rozstrzygnięcia o kosztach procesu (pkt 2 wyroku), zarzucając Sądowi pierwszej instancji naruszenie art. 102 k.p.c. poprzez bezpodstawne uznanie, że w sprawie zachodzą przesłanki do odstąpienia od obciążenia Spółdzielni (...) kosztami zastępstwa prawnego.

Wskazując na powyższe, zażalenie wносиło o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zasądzenie od Spółdzielni na rzecz organu rentowego kwoty 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa za pierwszą instancję.

Pismem procesowym z dnia 27 października 2014 r. Spółdzielnia (...) w W. cofnęła apelację w niniejszej sprawie i wniosła o nieobciążanie jej kosztami zastępstwa prawnego za drugą instancję.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Postępowanie apelacyjne w sprawie podlegało umorzeniu a zażalenie organu rentowego podlegało oddaleniu.

Cofnięcie apelacji jest jedną z czynności dyspozytywnych stron, których kontrola przez sąd orzekający jest ograniczona. W postępowaniu cywilnym – co do dokonania cofnięcia apelacji przez stronę dominuje pogląd, iż czynność taka zasadniczo w ogóle nie podlega kontroli sądu (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2000 r. III CZP 6/00 Prok.i Pr.-wkł. 2000/10/37, Wokanda 2000/7/6, Biul.SN 2000/5/9, M.Prawn. 2000/7/413). Zasada ta doznaje jednak ograniczeń w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, w których cofnięcie apelacji nie skutkuje automatycznie umorzeniem postępowania odwoławczego, albowiem ustawodawca w tego typu sprawach nałożył na sąd odwoławczy obowiązek rozważenia czy cofnięcie środka odwoławczego nie narusza słusznego interesu ubezpieczonego (art. 469 k.p.c.). Przyjmuje się, iż przepis ten ma zastosowanie niezależnie od tego, która strona dokonuje cofnięcia apelacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2000 r. I PKN 808/00, OSNP 2002/16/382).

Czyniąc zadość tej regulacji, Sąd Apelacyjny ocenił, iż w okolicznościach niniejszej sprawy cofnięcie apelacji przez Spółdzielnię nie narusza jej słusznego interesu ani interesu ubezpieczonego w rozumieniu art. 469 k.p.c. Przedmiotowa sprawa jest jedną z wielu identycznych co do stanu faktycznego i prawnego spraw zawisłych przed Sądem Apelacyjnym w Białymstoku. We wszystkich tych sprawach Sąd pierwszej instancji oddalił odwołania Spółdzielni. Stronom i Sądowi Apelacyjnemu znana jest też okoliczność, iż w wielu dotychczas rozpoznanych na rozprawach sprawach (np. III AUa 385/14, III AUa 387/14, III AUa 395/14) oddalono apelacje Spółdzielni i zasądzono od niej na rzecz organu rentowego kwoty po 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.

W tym stanie rzeczy cofnięcie apelacji leży w interesie skarżącej i dlatego Sąd Apelacyjny na zasadzie art. 391 § 2 zd. 1 k.p.c. umorzył postępowanie apelacyjne (pkt I postanowienia).

Co do wniesionego zażalenia organu rentowego w przedmiocie orzeczenia o kosztach procesu, stwierdzić należy, iż w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się zastosowanie art. 102 k.p.c. w takich sytuacjach: gdy strona przegrywająca znajduje się w wyjątkowo ciężkiej sytuacji majątkowej, a wytaczając powództwo była subiektywnie przeświadczona o słuszności dochodzonego roszczenia, natomiast strona wygrywająca korzystała ze stałej obsługi prawnej i nie poniosła dodatkowych nakładów na prowadzenie procesu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 czerwca 2010 r. II CZ 43/10, LEX nr 1365639; wyrok SN z dnia 17 listopada 1972 r., I PR 423/72, OSNCP 1973, nr 7-8, poz. 138); gdy dochodzone roszczenie wynika z niejasno sformułowanych przepisów (wyrok SN z dnia 6 grudnia 1973 r., I PR 456/73, OSNCP 1974, Nr 9, poz. 154); gdy sprawa ma wątpliwy i dyskusyjny charakter (postanowienie SN z dnia z 27 kwietnia 1971 r., I PZ 17/71, OSNCP 1971, Nr 12, poz. 222). W orzecznictwie Sądu Najwyższego przede wszystkim jednak dominuje stanowisko, że kwestia zastosowania art. 102 k.p.c. pozostawiona jest orzekającemu sądowi z odwołaniem się do jego kompetencji, bezstronności, doświadczenia i poczucia sprawiedliwości. Ocena w tym zakresie ma charakter dyskrecyjny, oparty na swobodnym uznaniu, ukształtowanym własnym przekonaniu oraz na ocenie okoliczności i może być podważona przez sąd wyższej instancji w zasadzie jedynie wtedy, gdy jest rażąco niesprawiedliwa (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2012 r., III CZ 10/12, OSNC 2012, z. 718, poz. 98). Sąd Apelacyjny zdecydowanie pogląd ten podziela uznając prawo Sądu Okręgowego do zastosowania art. 102 k.p.c. do granic, w których zastosowanie tego przepisu nie ma żadnego oparcia w okolicznościach sprawy.

W okolicznościach niniejszej sprawy Sąd Apelacyjny nie dopatrył się okoliczności, które uzasadniałyby „odebranie” Sądowi Okręgowemu prawa do samodzielnej oceny zastosowania art. 102 k.p.c. Argumenty, które Sąd Okręgowy przytoczył na poparcie swego rozstrzygnięcia są ważkie i mogły uzasadniać zastosowanie art. 102 k.p.c.

Z tych przyczyn zażalenie organu rentowego na zasadzie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. Sąd Apelacyjny oddalił (pkt III postanowienia).

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono również na zasadzie art. 102 k.p.c. biorąc pod uwagę nie tylko ostateczne cofnięcie apelacji przed rozpoczęciem rozprawy, ale również charakter sprawy, w szczególności konieczność uiszczenia składek, których Spółdzielnia dokonując własnej wykładni przepisów ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych ponieść nie planowała. Nie bez znaczenia jest to, iż w sprawach merytorycznie rozpoznanych Sąd Apelacyjny zasądził na rzecz organu rentowego koszty zastępstwa za drugą instancję (pkt II postanowienia).